

DOKTORAND:	Ingvild Reymert
GRAD:	Philosophiae doctor
FAKULTET:	Det samfunnsvitenskapelige fakultet
INSTITUTT:	Institutt for Statsvitenskap
FAGOMRÅDE:	Statsvitenskap
VEILEDERE:	Tobias Bach og Taran Tune
DISPUTASDATO:	17. 12 2021
AVHANDLINGENS TITTEL:	<i>Controlling the future of academe – Academic and managerial logic in professor recruitment</i>

Hva er avgjørende når professorer ansettes?

Rekruttering til faste vitenskapelig stillinger er en av universitetenes aller viktigste oppgaver. De som ansettes i disse stillingene får ansvaret for universitetenes to viktigste samfunnsoppdrag; undervise studenter og bidra til ny kunnskap. Det er ofte knapphet om disse stillingene og flertallet av de som ansettes blir gjerne sittende frem til pensjonsalder. Feilansettelser kan derfor få store konsekvenser, siden professorer som ansettes i dag vil være med på å forme universitetene i mange år framover.

Men hvem er det som ansettes i disse nøkkelposisjonene? Er det de beste underviserne eller stjerneforskerne med imponerende publiseringslister? Og hvem er det som kontrollerer prosessene? Er det fremdeles de vitenskapelig ansattes faglige vurderinger av kandidatene som veier tyngst, eller har instituttledernes strategiske vurderinger fått mer å si i de siste årene?

Det finnes mye spekulasjoner rundt disse spørsmålene, men få systematiske studier. Denne avhandlingen undersøker derfor hvordan professorer ansettes både i Norge og i fem andre land, med bruk av interne rekrutteringsdokumenter, intervjuer og en internasjonal spørreundersøkelse.

I avhandlingen finner Reymert at det først og fremst er store fagforskjeller. Mens økonomer vektlegger publiseringer i internasjonale topptidsskrifter når de vurderer kandidater for en stilling, foretar sosiologer i større grad en egen faglig vurdering av kandidatens innsendte arbeider. Naturviterne har derimot langt smalere utlysningstekster, og ser mer på om forskningsprofilen til kandidatene passer til den aktuelle stillingen. Forskningskvalitet vurderes derimot ganske likt mellom land.

Reymert finner også at det fremdeles er akademikerne som har størst innflytelse over rekrutteringsprosessene, til tross for mer strategisk styring av universitetene. Og det er fremdeles slik at forskningsresultater vektlegges i langt større grad enn for eksempel undervisningserfaring. Likevel viser hun at prosessene blir mer

organiserte, blant annet med økt bruk av strategiske stillingsplaner og ved flere institutter har det blitt mer vanlig at intervjuene kan endre den akademiske rangeringen av kandidatene (den sakkyndiges vurderingen). Det er derfor ikke kun akademiske hensyn som legges til grunn når universitetene bestemmer seg for hvem som skal ansettes, men også mer strategiske vurderinger.

Avhandlingen viser også at det er moderat bruk av bibliometriske indikatorer, ofte omtalt som «tellekanter», i ansettelsesprosessene. I ansettelsene brukes disse indikatorene først og fremst som silingsmekanisme tidlig i rekrutteringsfasen, og i mindre grad som en erstatning for faglige kvalitative vurderinger av kandidatene. Også i bruken av bibliometriske indikatorer er det store fagforskjeller. Denne typen indikatorer er blant annet langt vanligere i vurdering av kandidater i økonomi enn i fysikk. De ulike fagene bruker også ulike type bibliometriske indikatorer. For eksempel er siteringsindikatorer mer vanlig i naturvitenskap enn i samfunnsvitenskap.